

פרוטוקול מס' 113
מישיבת ועדת הכנסת
ביום א', י"א בתמוז תשל"א - 4.7.71

נ כ ח ר :

- י. ישעיהו - יו"ר
- א. אנקורדיון
- ד. ארזי
- י. בן-מאיר (רוזנברג)
- ח. ביבי
- ח. בדעם
- י. גולן
- מ. גז (במקום ח"כ מ. זר)
- א. הראל
- מ. נסים
- י. נבון
- י. נחושתי
- א. עופר
- א. צימרי
- י. רפאל
- א. רזיאל-נאור

חברי הוועדה:

- ז. שר - משרד המשפטים
- א. בר-זכאי

מוזמנים:

מ. ברפי

מזכירת הוועדה:

א. אדלר

ר ש מ ה:

- 1. ש ו נ ר ח
- 2. המשך הדיון בחקירת ח"כ דוד לוי.

סדר-היום:

(הישיבה נפתחה בשעה 15.30
וננעלה בשעה 17.30)

אני פותח את הישיבה.

היו"ר י. ישעיהו:

1. שונונת

היו"ר י. ישעיהו: קיבלתי מכתב ממבקר המדינה. עפ"י חוק מבקר המדינה הודן בנציב תלונות הציבור, ד"ר נבנצל הוא נציב תלונות הציבור. לפי פרק א' של אותו חוק הוא מביא לאישור ועדת הכנסת את מינויו של מנהל האגף לתלונות הציבור במשרדו - סר גרשון אבנר (כרגע ממשרד החוץ). ברצוני לקרוא לפניכם את מכתבו של מבקר המדינה בצירוף תולדות חייו של מר אבנר שהוא מעביר אלינו (קורא את המכתב). בראשית הישיבה ביום ג' נצביע על המינוי. לפעשה אנו יכולים רק לאשר או לא לאשר, ולא להציע הצעות. נצביע אפוא ביום שלישי.

י. רפאל: האם מינויו של מר אבנר נעשה בדרך של מכרז?

היו"ר י. ישעיהו: לא. המינוי עובר תהליך מקביל לזה של מנהל כללי של משרד. אלא שאם מינויו של המנכ"ל דורש אישור הממשלה - מינויו של מנהל האגף לתלונות הציבור טעון אישורה של ועדת הכנסת. ביום ג' נחליט אפוא על המינוי.

י. בן-פאיר (רוזנברג): אני מבקש להעלות כאן ערעור על החלטת נשיאות הכנסת שלא להכיר בדחיפות הצעתי לסדר היום בענין החינוך הדתי. כתוב שערעור כזה יישמע בישיבה הקרובה של ועדת הכנסת.

היו"ר י. ישעיהו: בענין זה נדון בישיבה ביום ג', כי ישיבת היום איננה ישיבה מן המניין.

מ. ברפי: מה גם שיו"ר הכנסת לא יכול להיות נוכח כאן בישיבת היום.

א. הראל: יש לי הצעה לסדר. אני מבקש לערער על המצב שנוצר בכנסת לגבי הצעות לסדר היום, כפי שבא לידי ביטוי בהצעות האחרונות בענין המשפטים בבדיה"מ כאשר שם סיעות הגישו הצעות לסה"י באותו נושא ואולם הפליאה היה ריק. זהו בזיון לענין וגם לכנסת. כאן החעוררו שתי בעיות: ראשית, האולם הריק בעת הדיון בהצעות, ושנית - כאשר שש או שבע סיעות מעלות הצעות לדיון באותו נושא, כולל סיעת המערך - מדוע לא יתקיים באמת דיון בנושא, ובראשית הישיבה? אני מבקש אפוא להעלות על סדר-יומה של הוועדה את הנושא של העלאת הצעות לסדר היום בכנסת ע"י סיעות רבות באותו נושא.

היו"ר י. ישעיהו: ועדת הניסוח כמעט סיימה את עבודתה בפרק של הצעות לסה"י, ושם יש תשובה לבעיה זו של הצעות רבות באותו נושא. זה כמובן איננו פותר את בעיית הנוכחות.

א. רוזיאל-נאור: הכשלוך הפעם היה בגלל התכנון של סה"י בכנסת, כשהביאו מקודם הצעות חוקים ורק לאחר שהעמותות וחברי הכנסת כבר קיבלו את פנת ה"פלפל" שלהם - עברו להצעות בענין יהודי בריה"פ, בעוד שהסדר היה הפוך.

היו"ר י. ישעיהו:
 לעומת זה יש טוענים שכאשר מגישים את ה"פלפל" בתחילת הישיבה - נשאר האולם רק לאחר מכן ואין מי שישתתף בדיונים יבשים יותר בסוף הישיבה. עכ"פ, הנושא הזה צריך להיות נדון בנוכחות היו"ר הכנסת.

2. המשך הדיון בענין חקירת ח"כ דוד לוי

מ. נסים:
 אני אישית אינני יודע בדיוק מה קרה ברחבת הכנסת. אני רק יודע שיש קובלנה של ח"כ דוד לוי בע"פ ובכתב ליו"ר הכנסת על דברים שאם הם נכונים - יש להם משמעות חמורה ביותר: שחבר כנסת נפגע ברחבת הכנסת, הגם שידעו שהוא חבר כנסת. בענין זה היתה הצעה לסדר היום, אלא שסוכם שבמקום זה חברר הענין בוועדת משנה של ועדת הכנסת.

היו"ר י. ישעיהו:
 איפה סוכם כך? אני אינני יודע על כך.

א. רזיאל-נאור:
 הרי אני דיברתי אתך על זה.

היו"ר י. ישעיהו:
 לא אמרת שזה במקום הצעה לסדר-היום.

מ. נסים:
 יו"ר הכנסת פנה לסייעת גח"ל וביקש שלא נעמוד על הצעה לסה"י בכנסת, ובמקום זה תבחר ועדת הכנסת בוועדת משנה לבידור הענין.

היו"ר י. ישעיהו:
 אינני מכחיש את האינפורמציה הזאת, אבל אני שומע אותה זו הפעם הראשונה.

מ. נסים:
 עכ"פ, אם אמנם נכונה טענתו של חבר הכנסת לוי - יש לה משמעות חמורה החורגת מענייניו האישי, וזהו עניינה של הכנסת כולה.

ועדת המשנה ישובה ושמעה את דבריו של ח"כ דוד לוי, והזמיינה את הקצין שושן. במקומו הופיעה לפני הוועדה גלריה של קציני משטרה עם שר המשטרה בראשם שטען שאין לנו סמכות בענין זה. מבחינה פורמלית אמנם ייתכן שצדק השר, אבל מיד הוסיף שהוא שוקל הגשת כתב אישום נגד ח"כ לוי בגין תקיפת שוטר והפרעה לשוטר במילוי תפקידו. כלומר, המשטרה כביכול כבר סיפפה את תקירתה והגיעה למסקנה שח"כ לוי אמנם תקף שוטר והפריע לו במילוי תפקידו. ובעקבות בקשת השר אף שמענו את העדויות שנגבו במשטרה, אבל רק את אלו שבחר השר להשמיע לנו. בכל אופן, אין בידניו האמצעים הדרושים על מנת לקבוע עובדות כפי שדרשה מאתנו ועדת הכנסת, ומשום כך הגיעה ועדת המשנה למסקנה שאין היא יכולה למלא את עבודתה. ואם כך - איננו יכולים להמליץ על משהו, כשמצד אחד יש קובלנה של ח"כ דוד לוי נגד קצין משטרה ומצד שני יש הודעה תקיפה של שר המשטרה שהוא שוקל בקשה להסיר את חסינותו של חבר הכנסת וכו'. המצב נשאר אפוא ששני הצדדים מאשימים זה את זה, והכנסת אינה יכולה שלא לעשות לסיום הענין ע"י חקירת האמת.

אין חוקרים את האמת? לכך יש שתי אפשרויות: או בדרך של ועדת חקירה פרלמנטרית, מצומצמת בהרכבה, או בדרך של ועדת חקירה שמתמנה ע"י הממשלה לפי חוק ועדות חקירה, כשנשיא ביהמ"ש העליון ממנה את הוועדה בראשות שופט.

א. עופר:
 הדרך היחידה לברר את הענין היא בבית-המשפט.

ועדת הכנסת - 4.7.71

הינ'ר י. ישעיהו:

אם העניין נוגע לחסינות של חבר כנסת,
מה ההגיון שהכנסת תפנה לממשלה

שתקים ועדת חקירה?

מ. נסים:

הפניה לממשלה איננה לבדוק אם הופרה
חסינות הכנסת או לאו, אלא לפנות
ועדת חקירה שתקבע ממצאים: מי תקף את פי. רק אז נוכל להתייחס לחסינות.

הינ'ר י. ישעיהו:

זהו עניין מובהק של משפט, לא של
ועדת חקירה. גם אם ועדת החקירה
תמצא שח"כ לוי אשם - לנו אין מה לעשות אם היועץ המשפטי לא יפנה
בבקשה להסיר את החסינות.

מ. נסים:

במקרה כזה יתגלגלו העניינים כפי
שיחליט היועץ המשפטי. במקרה שהמסקנה
תהיה הפוכה - תצטרך הכנסת לספל בעניין מבחינתו הציבורית ולא האישית
של ח"כ לוי. אבל, כאמור, קיימת גם הדרך של ועדת חקירה פרלמנטרית.

הינ'ר י. ישעיהו:

ממתי זה הפרלמנט מעמיד לחקירה
שוטר? זהו עניין של ביהמ"ש.

מ. נסים:

אין זה עניין של חקירת שוטר. אם
חבר כנסת נפגע ברחבת הכנסת, כשהשוטר
ידע שהוא חבר כנסת - אין להתייחס לזה בדרך הרגילה של הליכה לביהמ"ש.
כי הדרך של ביהמ"ש במקרה זה יכולה להיות רק בדרך של קובלנה פרטית של
ח"כ לוי. משום שבדרך כלל אדם הרואה עצמו נפגע, פונה לפטורה החוקרת
את העניין ואם היא מוצאת שהוא צודק - מגיש היועץ המשפטי תביעה פלילית
נגד החוקף. ואילו כאן המטרה הגיעה למסקנה לפני שסיימה את החקירה.
ולא הייתי מציע שהדרך היחידה הפתוחה לפני חבר כנסת במילוי זכויותיו
הפרלמנטריות היא הדרך של הגשת קובלנה פרטית. כל זה, אני חוזר ואומר,
כפוף לכך שיקבע שאמנם השוטר פגע בח"כ דוד לוי בידעו שהוא חבר כנסת;
זהו הדבר הראשון שיוצרת החקירה תצטרך להחליט לגביו. איננו יכולים
להשאיר את העניין במצב של אי-חקירה. לא יתכן שאחרי כל הפומביות
שקיבל העניין - הוא ישאר מנותק ותלוי באויר.

הינ'ר י. ישעיהו:

אבל מה תפקידנו אנו כוועדת כנסת
בנדון?

מ. נסים:

ועדת הכנסת מוסמכת לדון בעניינים
של חברי כנסת, אפילו אין הדבר

כתוב. כך היה תמיד.

הינ'ר י. ישעיהו:

ביצועו של חוק חסינות חברי הכנסת
הוא בידי יו"ר הכנסת, ואני מבקש
שתסביר לי בדיוק לאן אתה רוצה להוביל אותנו כוועדת כנסת. כי כאשר
ח"כ מגיש תלונה נגד מישהו - לא כתוב למי הוא פונה.

מ. נסים:

ח"כ כזה פונה ליו"ר הכנסת המפנה
אותו לוועדת הכנסת לבירור ולהחלטה
איך יטפלו בעניין. וועדת הכנסת במקרה זה אמנם קיבלה על עצמה לברר את
העניין, עי"כ שקבעה ועדת משנה.

הינ'ר י. ישעיהו:

אמרנו שאיננו יכולים לדון משום
שאיננו יודעים מה קרה, ולכן קבענו
הכנסת אין בעניין זה פניה, לא בכתב
ולא בע"פ, וגם ח"כ דוד לוי לא אמר לנו מה תלונתו ובמה עלינו לדון.

ט. נסיים:

יש אצלנו קובלנה של ח"כ לוי. לא
בי האשמה שהעניין לא נמסר לך. עכ"פ,
ברגע שוועדת הכנסת החליטה להעביר את העניין לוועדת משנה - פירוש הדבר
שוועדת הכנסת רצתה להגיע לממצאים כדי לדעת איך לטפל בעניין, ואילו ועדת
המשנה אמרה: איננו יכולים להגיע לממצאים משום שאיננו ועדת חקירה
מוסמכת; חנו את התפקיד לוועדה שתוכל לחקור זאת יותר טוב. לדעתי יכולה
בהחלט ועדת הכנסת להחליט להמליץ בפני הכנסת על הקמת ועדת חקירה, אבל
אני מכיין שיש נטייה שלא להמליץ לכאן או לכאן. ואם כך - הרי בסופו של
דבר הצעה כזאת תבוא לפני הכנסת, והעניין יעלה על סדר יומה בלאו הכי.
מדוע אם כך נתחמק מן התפקיד שקיבלנו על עצמנו בעצם מינוי ועדת המשנה?
אני מציע שנמליץ לפני הכנסת או לפני הממשלה למנות ועדת חקירה שתקבע
אם אמנם נפגע חבר הכנסת או לא.

הינ'ר י. ישעיהו:

אילו העבירה אלינו הכנסת הצעה להקים
ועדת חקירה, יכולנו להמליץ כן או
לא. אבל ביזמתנו שלנו איננו יכולים להמליץ על כך.

מ. נסיים:

כבר הוגשה הצעה כזאת של ועדת חקירה
לסדר-היום, ונחבקשנו ע"י יו"ר
הכנסת שלא לעמוד עליה אלא הוא ימליץ בפני ועדת הכנסת שהבירור ייעשה
בוועדת הכנסת או בוועדת משנה שלה. עכשיו יש נטייה למנוע את מיצוי
העובדות. הצעתי היא אפוא שהוועדה תחליט להמליץ או בפני מליאת הכנסת
להקים ועדת חקירה פרלמנטרית, או בפני הממשלה להקים ועדת חקירה עפ"י
חוק ועדות חקירה. כי לא ייתכן להשאיר את העניין תלוי ועומד בין קובלנתו
של ח"כ לוי לבין טענת שר המשטרה.

י. רפאלי:

בישיבה קודמת הצעתי שנמצא מוצא של
פשיה. האם דחיתם זאת?

א. רוזנאל-נאור:

זה לא בא בחשבון. אחרי שאמרנו על
חבר הכנסת שהוא "פורע" (לא "מתפרע",
אלא "פורע").

מ. ביבי:

בעניין זה חשוב ביותר מה מוקדם ומה
מאוחר. כי אם סדר הדברים כפי שנמסר
איננו מדוייק - התמונה איננה ברורה. ואני תמה מנין לוקחים אנשים זכות
לעצמם בשלב זה לקבוע מה מוקדם ומה מאוחר, מה נכון ומה לא, ורצוי שלא
נדבר בבטחון כזה כאילו אנו יודעים בדיוק מה קרה.

להצעה של ועדת חקירה: - ועדת חקירה
פרלמנטרית פירושה ועדה בהרכב של יחסי הכוחות בכנסת, עם רוב למפלגה
מסויימת וכו'. האם לא יגידו על ועדת חקירה כזאת שהחלטותיה הן פוליטיות?

הינ'ר י. ישעיהו:

הרי ברור איזה רוב יהיה בוועדה
כזאת, ואז תגידו שהיא משוחדת.

מ. ביבי:

אשר לוועדת חקירה עפ"י חוק ועדות
חקירה - החוק מדבר על "עניין בעל
חשיבות ציבורית" שלגביו חוקם ועדת חקירה כזאת. כלומר, הכוונה לעניין
המסעיר את הציבור, שלכל הציבור יש עניין בו, מסוג פרשת לבון וכדומה.
אינני רואה סיבה מדוע תמסור הכנסת לממשלה עניין הנוגע לה, לכנסת.
אין מקום לוועדת חקירה כזאת כשהעניין נוגע לחבר הכנסת, בכנסת, בעניין
חסינות חברי הכנסת. אינני רואה גם מכשיר שבאמצעותו תפעיל הכנסת את
הממשלה בעניין זה, אלא אם ניצור כאן תקדימים בלתי מקובלים. מה גם
שהעניין כולו עלול להסתבך בוועדת חקירה עד כדי כך שאיש לא ידע איך
לצאת ממנו.

אני מציע אפוא שוועדת הכנסת תפנה
בצורה כלשהי לצדדים שיסיימו את העניין ביניהם בטוב, בהודעה משותפת.

א. אנטוריון:

ועדת המשנה חקרה והגיעה למסקנה שיש גירסאות סותרות בנדון, ואין היא יכולה להמשיך בחקירה. קראתי לפניכם את הגירסאות הסותרות. יחד עם זה, היתה החלטת רוב לגבי החלק השני - לגבי ההמלצה.

בישיבה קודמת תקף אותי ח"כ נחושתן

על הקופוניקט שהוצאתי כיו"ר ועדת המשנה, ועל המכתב שהדפסתי כביכול ונתתי לח"כ דוד לוי לחתימה.

הזכות להוציא קופוניקט בישיבה היא

זכותו של יו"ר הוועדה, ועוד לא שמעתי תלונות על כך. מה שנוגע לתכנון של הקופוניקט - נאמר בו שהוועדה שמעה את ח"כ לוי ואת הקצין שושן, שהוקראו לפניו עדויות שנגבו במשטרה על התקרית מפי קצין הכנסת, הקצין שושן ועוד, שחברי הוועדה ושר המשטרה שאלו שאלות, וששר המשטרה דחה את טענותיו של ח"כ לוי שהמשטרה פגעה בו (כלומר, כאן יש כבר ציון העובדה שח"כ לוי מתלונן שפגעו בו), וששר המשטרה הודיע שהוא שוקל פניה ליו"ר הכנסת באמצעות היועץ המשפטי לממשלה בדבר הסרת חסינותו של ח"כ לוי ע"פ להגיש נגדו אישום על הפרעה למשטרה במילוי תפקידה. אין בהודעה שמץ של הזדהות עם דברי שר המשטרה, אלא רק מסידת עובדות מה היה בישיבה. לא ייתכן שאמסור את דבריו של ח"כ דוד לוי בלבד, ולא אזכיר מה אמר שר המשטרה בתגובה להם.

כדי להעמיד דברים על דיוקם אני

רוצה לומר שאינני סבור שמחובתי כיו"ר הוועדה לתת הודעה רק של הדברים שאמר ח"כ דוד לוי, בשעה שהופיעו גם שר המשטרה והקצין שושן ואמרו מה שאמרו. יחד עם זה אני חוזר ואומר שלא נקטתי שום עמדה.

בוועדת המשנה היה לי רושם שכל אחד

משני הצדדים מאשים זה את זה, ואנו נכנסים לפנוי סתום. עשינו אפוא מה שעושה כל שופט לפעמים: מנסה להשכין שלום.

הוא עושה זאת בתביעה אזרחית, לא

פלילית. ואילו כאן מדובר בענין פלילי.

י. נחושתן:

בשלב זה עשיתי מה שהציע למעשה ח"כ

א. אנטוריון:

רפאל כאן במליאת הוועדה. שאלתי את

שר המשטרה ואת ח"כ לוי אם הם מוכנים להיכנס אתי לשיחה לא רשמית בחדרי, והם הסכימו. היות והוברר לח"כ לוי שהמשטרה פעלה עפ"י הזמנת יו"ר הכנסת - ביקשתי ממנו לבטל את הקובלנה, והצעתי לו מכתב בנוסח הבא: לאחר שהוברר לי כי המשטרה הוזמנה אהול לרחבת הכנסת ע"י קצין הכנסת ופעלה לפי הוראות יו"ר הכנסת, ולאחר ששמעתי את כל נסיבות התקרית שבהן פעלה המשטרה (פח הנפט וכו') - הנני מתכבד להודיע לך כי אני מבטל את קובלנתי ליו"ר הכנסת על התנהגות המשטרה. כן הצעתי לו משפט שני: ששר המשטרה מודיע שהוא מבטל את דבריו של שקילת בקשה להסרת החסינות. ח"כ לוי אמר שהוא מסכים לחלק הראשון, אבל אם יסכים גם לחלק השני יתפרש הדבר כאילו הוא נבהל מאיומי המשטרה. אמרתי לו: אתה צודק, ונבטל אפוא את המשפט השני. בזה נגמר הענין. שאלתי עוד את ח"כ לוי אם הוא חושב שהוא יכול לחתום על המכתב מבלי להתייעץ בסייעתו, והוא אמר: זהו ענין אישי שלי, ורצה לחתום על המכתב. נתתי אפוא את המכתב להדפסה, ולאחר כל זה אמר ח"כ לוי: אני בכל זאת חושב שאני צריך להתייעץ בסייעתו, ואמרתי לו: אתה צודק. אלה הם תולדות המכתב. בערב ניגש אלי במזנון וביקש שאחבה עד לגמר ההתייעצות בסייעתו. הסכמתי לחכות חצי שעה, ובתוך חצי השעה הזאת ירדה מזכירת הסייעת עם הודעה לעתונות, וכו', כפי שאתם יודעים.

אני עדיין חושב שזהו המוצא הכי

פשוט לענין. חיפשתי כאן מוצא של רצון טוב, שלא יפגע בח"כ דוד לוי. אלא שלצדדי הפך הענין מענינו של ח"כ דוד לוי לעניינה של הסייעת.

אינני מקבל את ההצעה בדבר ועדת

חקירה. משום שהוטל עלינו בפירוש להביא ממצאים ולא מסקנות. עכ"פ, היתה החלטה של רוב בענין, ולא היתה לי ברירה אלא להסתייג. כבר העירו כאן שבוועדת חקירה פרלמנטרית, לפי סעיף 22 של חוק יסוד: הכנסת ישחתפו נציגי כל הסייעות, כלומר, זוהי ועדת חקירה פוליטית, ואז ברור שגם אחרי ועדת חקירה כזאת נגיע למבוי סתום.

הרי בכל מקרה כך יהיה, ולשם מה
אפוא יש בכלל האפשרות של ועדת
חקירה פרלמנטרית?

י. בן-מאיר (רוזנברג):

כאית אין משתמשים בה. המקרה היחידי
של ועדת חקירה פרלמנטרית היה לענין

היו"ר י. ישעיהו:

ג'למי, וזה היה לפני קבלת החוק.

ייתכן מקרה שבו תוכל ועדה כזאת
לפעול, למשל במקרה שהגנרטור החשמלי
של הכנסת לא פעל, ומנטיים לקבוע מה קרה.

י. נבון:

עכ"פ, אם מדברים על ועדת חקירה,
אפשר לפנות לחוק ועדות חקירה שבו
כתוב: "ראתה הממשלה שקיים ענין שהוא בעל חשיבות ציבורית חיונית
אותה שעה הטעון בירור - ושאינו להחליט על הקמת ועדת חקירה שתחקור
בענין ותמסור לה דו"ח". מה תחקור ועדת חקירה כזאת במקרה זה, אם תהיה?
היא תצטרך להחליט מי אומר את האמת בנקודה זו או אחרת; היא תצטרך לקבוע
אם ח"כ דוד לוי היה בסדר או שהקצין שושן היה בסדר, ואז תעשה פעולה
הפוכה מזה שהחוק מועיד לוועדת חקירה.

א. אנטוריון:

הבה נצא לרגע מהנחה שח"כ דוד לוי
אמנם צודק. מה הוא אומר? שהוא ניגש לשוטר ושאל אותו: כיצד אפשר לנהוג
כך בבני-אדם, והשוטר דחף אותו ואמר לו להסתלק. ח"כ דוד לוי אמר לנו
שהוא חבר כנסת ואף הוציא תעודה של ח"כ, והלה לא הגיב. אז ניגש ח"כ
לוי לקצין שושן ואמר לו שהוא חבר כנסת, והקצין אמר לו: "אז מה אם
אתה חבר כנסת". הקצין שושן טוען שלא אמר "אז מה", אלא אמר: "למרות
שאתה חבר כנסת - אני מבקש ממך לרדת". בניח אפילו שאנו מאמינים לח"כ
דוד לוי שהקצין שושן אמנם אמר לו "אז מה" - אז מה? חשב ועדת חקירה
ותדון ותגיע למסקנה שהיא מאמינה לח"כ לוי. אז מה?

עכשיו אני מגיע לענין הג'י.פ. ח"כ
לוי אומר: בינתיים ראיתי שהשוטרים הביאו את הנער בכוח, כששוטר אחד
פושך בשערו והשני מכה אותו, וזרקו אותו לג'י.פ. אמרתי: אם אתם לווהגים
כך - אתלווה עם העצורים לתחנה, כי אינני יודע מה יעשו להם שם. לדבריו
חפש אותו הקצין שושן בכחף ופושך אותו החוצה, וראשו נחבט בדופן הג'י.פ.
וכשאנשי המשמר אמרו לשושן: זהו ח"כ - הוא אמר: "אז מה?" מה תוכל
במקרה זה ועדת חקירה לעשות חוץ מאשר לקבוע שח"כ דוד לוי אמנם צדק,
אם צדק? היועצים המשפטיים של ח"כ לוי, ח"כ ארידור וחבריו, כבר הודיעו
בעתון שהיכו את ח"כ לוי. מה עוד אפשר לעשות?

מדברים גבוהה-גבוהה על חסינות חברי
הכנסת. אני מכיר רק שני חוקים שמדברים על חסינות: חסינות משכן הכנסת,
וחסינות חברי הכנסת (זכויות וחובות). וכאן לא היה מקרה שפוגע באף
אחד משני החוקים הללו.

אנשי המשטרה ממונים על ביצוע
החוק, ופי שאיננו נשמע להם - מפר
את החוק.

מ. ברעם:

לא נכון. אולי הוא מפר את הסדר
שלך, אבל לא את החוק. איננו חיים
במדינת משטרה.

א. רוזיאל-נאור:

מה קרה מבחינת חסינות משכן הכנסת?
לרוחב הכביש ברחבת הכנסת שכבה
משפחה של קרוב ל-15 אנשים וחסמה את התנועה לכנסת. תפשו בחור עם מיכל
נפט שחושדים בו שאולי רצה להצית, אבל עכ"פ הוא שפך את הנפט על עצמו
ועל שומרי הכנסת, והיו"ר לפי סמכותו ביקש באמצעות קצין הכנסת להזמין
משטרה כדי לעצור את הגברים שבאותה קבוצה.

א. אנטוריון:

י. בחינת:

אם לדייק, היה זה לפי הזמנת סגן יו"ר הכנסת, בעוד שהחוק מדבר במפורש על הזמנה מצד יו"ר הכנסת עצמו.

מ. ברעם:

יו"ר הכנסת לא התלונן על שוטרים הגיעו ללא הזמנה.

א. רזיאל-נאור:

אין עוררים על חוקיות ההזמנה, אלא על ההתנהגות.

א. אנסוריון:

האם ח"כ רזיאל-נאור רוצה שבמקרים כגון אלה, כשיש סכנת נפשות בכניסה לכנסת והפרעה חמורה ביותר - הממונה על הסדר בכנסת לא יעשה שום דבר? ואם מזמינים משטרה ואנשים אינם עוזבים וצריך להיאבק אהם - מה צריך אז לעשות? האם במקרה כזה זכותו של חבר כנסת לגשת למשטרה ולומר: מה אהם עושים כאן ופיי שמכם?

א. רזיאל-נאור:

הוא לא אמר זאת.

א. אנסוריון:

והאם יש לו זכות לקפוץ לתוך הג'יפ של המשטרה שיש בו שלושה עצורים ורק שני שוטרים, ולתפוש את המקום המיועד לשוטר משום שהוא רוצה ללכת למשטרה לראות מה עושים עם העצורים? האם מיישהו מחברי הכנסת יכול להגן עליו? הרי ח"כ לוי איננו טוען שהיכו אותו, אלא שמשכו אותו מתוך הג'יפ. נביח שזה נכון (אם כי הקצין שושן איננו מודה בזה). האם יאמרו שזה נובע מהפרת חוק חסינות חברי הכנסת? קראתי את חוק חסינות חברי הכנסת ולא מצאתי שנאמר בו כי במקרה של התפרעות, לא רק על ידי הכנסת, כשחבר כנסת מתערב בפעולות המשטרה ואומר "אני חבר כנסת" - אסור לנגוע בו. ואם אמנם נגעו בו שלא בצדק - הוא יכול לפנות לבית-המשפט ככל אזרח, והשופט ישמע את העדויות ויחליט מי צדק. מה אנו מזעיזעים את הכנסת לענין זה?

היו"ר י. ישעיהו:

אילו היה המקרה קורה עם ח"כ טובי או אבנרי - גם אז הייתם אופרים: הכנסת צריכה לעמוד לימינו?

י. בחינת:

זה לא דומה.

א. רזיאל-נאור:

אסור בשום פנים ואופן לפצח גולגלות.

י. נבון:

ח"כ דוד לוי איננו טוען שפיצחו לו את גולגלתו.

א. אנסוריון:

לדידנו צריכה הדרך להיות פתוחה לפני ח"כ לוי להגיש הצעה לסדר-היום בכנסת בענין זה, ולספר שהיכו אותו וחיבלו בו, ושר המשטרה יספר מה שיספר, והכנסת תחליט מה לעשות. לפי דעתי צריך יהיה אז לגנוז את הענין ולהוריד אותו מסדר היום, וזה מה שאנחנו צריכים לעשות כאן עכשיו.

שתי דרכים פתוחות עכשיו לפני ח"כ לוי וסיעתו: (1) אם ח"כ לוי חושב שנהגו בו לא בצדק - הוא יכול ללכת לבית-המשפט, והשופט הרי איננו איש פוליטי; (2) כסיעה פתוחה לפניכם הדרך להעלות את הענין ועל בימת הכנסת, אבל אז אתם צריכים להיות מוכנים גם לשמוע את הגירסה השניה, והעם יראה וישפוט.

י. נבו:

לי מלכתחילה לא נראתה הדרך שהוועדה תבדוק את הפרטים, ברגע ששפיעתי שיש שתי עדויות סותרות, וברגע שאתה מאמין לאחת מהן - אתה מפליל את השניה. והיות ואיננו מוסמכים לחקור עדים, אירתי: נסתלק מן הענין. בסיום הדיונים הייתי עם הרוב נגד היו"ר, שהמליץ על ועדת חקירה.

דבר אחד ברור שאסור שיקרה: שתהיה חקירה מטעם הכנסת. כי יש כאן שתי סוגיות: שאלת החסינות של חבר הכנסת דוד לוי, והסתירה שבין העדויות. בענין החסינות - לא היתה כאן שום פגיעה בחסינות של חבר הכנסת, לפי הגדרת החוק. (אלא אם כן נגיעה בידו של ח"כ היא פגיעה בחסינות). לשאלה של הגירסאות הסותרות - אני פוסל את עצמי ואת כל אחד מהחברים להיות חברים בוועדת חקירה שתבדוק זאת. משום שבאן מתחלקים הדברים אוטומאטית עפ"י חתך פוליטי, בין התומכים בח"כ לוי והמתנגדים לו. ח"כ נחשתן אוטומאטית תומך בגירסה של ח"כ לוי. משום כך ועדת חקירה כזאת פסולה בעיני מלכתחילה. וגם אם גירסתו של ח"כ לוי נכונה - אני אישית אינני רואה פסול בכך שקצין המשטרה בתנאים ההם גרר אותו בכוח מן הג'י.פ. אני חושב שהקצין היה בסדר, כי הפריעו לו במילוי תפקידו.

נשאלת השאלה: מי בכל הוויכוח הזה אומר אמת ומי לא אומר אמת. אם ח"כ לוי רואה עצמו נפגע בענין זה - הוא נפגע כאזרח, לא כחבר כנסת, ויש לפניו דרך פתוחה כמו לפני כל אזרח: בית-המשפט. אין שום זכות מיוחדת בענין זה לחבר כנסת. אם אתה הולך להפגנה כזאת ומפריע בכוונה לשוטרים למלא את תפקידם כפי שהם מבינים אותו - אתה לוקח על עצמך "סיכון מקצועי" וצריך להביא בחשבון תוצאה מעין זו.

נשמעו פה הצעות של כמה חברי כנסת לסיים את הענין בדרכי שלום. בענין זה מוסמך רק ח"כ דוד לוי עצמו להשיב כן או לא. זה לא ענין סיעתי. לגבי הצד הציבורי של חסינות ויחסים עם המשטרה יכולה הסייעה לנקוט עמדה. בנקודה זו, של סיום הפרשה הספציפית הזאת - ח"כ לוי הוא היחיד שיכול להגיד אם הוא רוצה להמשיך בדבר או להפסיק. אם הוא רוצה להפסיק - תימצא לכך הדרך. הנקודה הזאת איננה ענין סיעתי. אם ח"כ לוי יטען שהוא רוצה להמשיך בענין - אבקש ממנו לנסח בדיוק מה הוא טוען ומה הוא מתלונן, ומה הוא דורש מן הוועדה. כי בזה תלוי המשך הדיון בוועדה. אם הוא מתלונן בענין החסינות - הרי לדעתי לא היתה פגיעה בחסינות. אם הוא מתלונן על הדחיפה - המסקנה לדעתי היא שאין זה ענייננו לעסוק בזה.

י. נחושתן:

מה בנוגע לוועדת החקירה שהמלצת עליה במכתב?

י. נבו:

לא ידעתי מה יתרחש בינתיים.

מ. נסים:

סיעתו של ח"כ לוי בוודאי איננה א בענין. זהו ענין שלו עצמו, אישית, או של הכנסת כולה. לא של הסייעה.

י. נבו:

אבל כך יצא הדבר שמאוחריו מתייצבת סיעה שלמה. הענין נהפך לפוליטי, וזהו משגב פטאלי. עכ"פ, אלמלא מחול-השדים הזה במשך שבועיים, אפשר היה באמת לפנות ועדת חקירה. אבל במצב הנוכחי אין מקום לוועדה פרלמנטרית. ונשארה רק הדרך של פניה לביהמ"ש או המלצה לוועדת חקירה מישלתית, וזה בתנאי שנשמע קודם כל מח"כ לוי אישית מה בעצם הוא רוצה, ואז נקבע את עמדתנו.

היו"ר י. ישעיהו:

אני מציע שסחר ב-19.30 בערב נתכנס לשעה אחת לסיום הבידור ולסיכום.